

Σύντομη Ανάλυση του υποβάθρου του πολέμου στο Ιράν

Είναι εμφανές σήμερα, και εδώ να τονίσουμε πως είναι ακόμα πιο έντονο το φαινόμενο σε σχέση με τον πόλεμο των 12 ημερών του Ιουνίου, αλλά ακόμα και κατά τη διάρκεια της τελευταίας εξέγερσης στο Ιράν του μήνα Ντέι, ότι η κάλυψη που προσφέρουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στην Ελλάδα, αλλά και οι αναλύσεις που κάνουν ακόμη και ακαδημαϊκοί στα μέσα μαζικής ενημέρωσης οι οποίοι καταλήγουν τελικά να εκτελούν χρέη τηλεπαρουσιαστών, δεν διευκολύνει τους πολίτες να κατανοήσουν τον πόλεμο και το τι συμβαίνει αυτή τη στιγμή, ήδη σχεδόν μετά από μια εβδομάδα πολέμου, στην ευρύτερη περιοχή της νοτιοδυτικής Ασίας και της νοτιοανατολικής Μεσογείου. Την παραπάνω συνθήκη την αναγιγνώσκω ως ένδειξη δομικών χαρακτηριστικών της σύγχρονης ελληνικής δημοσιογραφίας. Αυτή τη στιγμή, τα «ιστορικά» γεγονότα που βιώνουμε, τα οποία αλλάζουν τις ζωές εκατομμυρίων ανθρώπων, θα αναδιαμορφώσουν πολιτικές κρατών και θα γεμίσουν τις σελίδες βιβλίων ιστορίας της μέσης ανατολής, παρουσιάζονται αποσπασματικά, θραυσματικά, μέσα από διαρκείς «έκτακτες εξελίξεις», αποϊστοριοποιημένα σε πολύ μεγάλο βαθμό, χωρίς μια συνεκτική αφήγηση εντός ενός ευρύτερου ιστορικού, κοινωνικού και οικονομικό-πολιτικού πλαισίου.

Εδώ να σημειώσουμε πως η κάλυψη, αλλά και η ανάλυση του πολέμου, οργανώνεται συχνά γύρω από απλουστευτικά διπολικά σχήματα, όπως «Δύση-Ιράν», «σταθερότητα-απειλή», «δημοκρατία-θεοκρατία», «ειρήνη-τρομοκρατία» τα οποία μπορεί να λειτουργούν επικοινωνιακά για τον απλό κόσμο, αλλά σε πολύ μεγάλο βαθμό περιορίζουν την πολυπλοκότητα και τις ενδιάμεσες αποχρώσεις και αφηγήσεις οι οποίες είναι αυτές που καθορίζουν σε πολύ μεγάλο βαθμό τα γεγονότα. Το ίδιο συνέβη ιστορικά και με την εισβολή της Αμερικής στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν, όπου τα παραπάνω δίπολα κυριαρχούσαν τροφοδοτούμενα σε πολύ μεγάλο βαθμό από ισλαμοφοβία, αραβοφοβία και οριενταλισμό. Έτσι και σήμερα, ως συνέχεια της κυρίαρχης ηγεμονικής δυτικότροπης ματιάς, η σύγκρουση παρουσιάζεται ως μια ξαφνική κλιμάκωση, και όχι ως αποτέλεσμα μακροχρόνιων γεωπολιτικών, στρατηγικών και ιδεολογικών διεργασιών. Με αυτή τη λογική, από τη μια πλευρά θεωρώ ότι η μιντιακή κάλυψη καθιστά τον πόλεμο ορατό και παγκοσμίως προσβάσιμο ως έναν βαθμό, αλλά από την άλλη πλευρά λειτουργεί χωρίς να προσφέρει, γενικότερα, τη βαθύτερη κατανόηση των αιτίων και των συνεπειών του.

Στις 12 Σεπτεμβρίου 2002, στην ακρόαση του Κογκρέσου των ΗΠΑ με τίτλο «Σύγκρουση με το Ιράκ: Μια ισραηλινή προοπτική», ο Μπενιαμίν Νετανιάχου, στο κρίσιμο Q&A, εισήγαγε μια διάκριση που

αξίζει να διαβαστεί σήμερα ως το προοίμιο μιας μακράς στρατηγικής. «Η δυνατότητα αλλαγής καθεστώτος» στο Ιράν, υποστήριξε, «δεν μοιάζει με την αντίστοιχη στο Ιράκ, διότι το Ιράν είναι ήδη διαπερατό από εξωτερικές μιντιακές ροές». Στο ίδιο απόσπασμα επικαλέστηκε συγκεκριμένους δείκτες, όπως την ύπαρξη 250.000 δορυφορικών πιάτων και τη χρήση του διαδικτύου από τους Ιρανούς, και πρότεινε μια στρατηγική πολιτισμικής και επικοινωνιακής υπονόμησης της Ισλαμικής Δημοκρατίας, συγκεκριμένα ανέφερε πως «πολύ μεγάλοι, πολύ ισχυροί αναμεταδότες θα εκπέμπουν μαζικά δυτικό τηλεοπτικό περιεχόμενο προς την Τεχεράνη» ως «υπονομευτικό - προπαγανδιστικό υλικό» κυρίως για τους νέους. Το καίριο σημείο δεν είναι η σημερινή σχεδόν γραφική αναφορά σε τηλεοπτικές σειρές· είναι όμως η ωμή διατύπωση ενός αξιώματος, ότι η εικόνα, ως αισθητική κανονικότητα, ως υπόσχεση μιας άλλης ζωής και ως καθημερινή επιθυμία μπορεί να λειτουργήσει ως μια τεχνολογία διαρκούς πολιτικής εισβολής και μεταβολής. Ακόμη πιο αποκαλυπτικό είναι ότι ο ίδιος, την ίδια στιγμή, αναγνώριζε πως μια τέτοια «πολιτισμική παρεμβολή» μπορεί να διαρκέσει πολύ χρόνο.

Η αναφορά του Νετανιάχου για «αναμεταδότες και προπαγανδιστικό υλικό» βρίσκει απόλυτη αντιστοιχία με τον τρόπο που η ίδια η Ισλαμική Δημοκρατία αντιλαμβάνεται τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Ο Αγιατολάχ Χομεϊνί, και μετέπειτα ο Αλί Χαμενεί, υιοθέτησαν τη λεγόμενη θεωρία της «ένεσης» (tazriq), υποστηρίζοντας ότι η Δύση «εγχείει» την αποσυνθετική της κουλτούρα, απευθείας στις φλέβες της ιρανικής νεολαίας πρότερα μέσω της τηλεόρασης, των περιοδικών μόδας και της διαφήμισης και ύστερα με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η κρατική τηλεόραση του Ιράν περιέγραφε συνεχώς το ραδιοτηλεοπτικό τοπίο ως ένα «πεδίο μάχης» όπου το Ιράν αντιμετωπίζει μια «αυτοκρατορία δυτικών μέσων» που αποσκοπούν στον «πολιτισμικό προσηλυτισμό» των Ιρανών. Κατά την ιρανική ηγεσία, το να επιτρέψει την ελεύθερη χρήση των δορυφορικών πιάτων κατά το πρόσφατο παρελθόν, και του διαδικτύου αργότερα, ισοδυναμούν με την παράδοση της εθνικής αυτονομίας και την απώλεια του ελέγχου πάνω σε ζητήματα ιδεολογίας της Ισλαμικής Δημοκρατίας.

Είκοσι τέσσερα χρόνια μετά, ακριβώς αυτό το «μπορεί να πάρει πολύ χρόνο» είναι το πρώτο μεθοδολογικό κλειδί για να καταλάβουμε γιατί τα πράγματα δεν συμβαίνουν εν μια νυκτί. Η πολιτισμική διείσδυση της Δύσης, αλλά και οι μυστικές επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις πληροφόρησης με αποτέλεσμα την αργή μετατόπιση αξιών, προσδοκιών και μορφών ζωής, είναι διαδικασίες μακράς διάρκειας, και ειδικότερα στο ιρανικό πλαίσιο, δεν μπορούν να συζητηθούν σοβαρά έξω από ακαδημαϊκό ορίζοντα, διότι συναντούν μια κοινωνία σύνθετη και διαιρεμένη, αλλά και ένα κράτος με υψηλή ικανότητα θεσμικής αναπαραγωγής και συμβολικής αναπλαισίωσης του πολιτικού λόγου. Ο Ιρανοαμερικανός κοινωνιολόγος Asef Bayat έχει υποστηρίξει μέσα από τα έργα του, ότι οι πολιτικές διεργασίες και αλλαγές στη Μέση Ανατολή και ειδικότερα σε αυταρχικά περιβάλλοντα, συχνά δεν προχωρούν μόνο με «μεγάλες στιγμές», αλλά και με μικρές, καθημερινές πρακτικές που συσσωρεύουν αντοχή και νόημα στον χρόνο. Την ίδια στιγμή, η Ισλαμική Δημοκρατία έχει οικοδομήσει ένα ισχυρό οπτικό και τελετουργικό καθεστώς μέσα από τοιχογραφίες, πορτρέτα «μαρτύρων», μνημειακές αναπαραστάσεις, ταινίες και τηλεοπτικές παραγωγές όπου το σιτικό παράδειγμα της Καρμπαλά και της θυσίας του Ιμάμη Χουσεΐν λειτουργεί ως η ηθική γραμματική του «εμείς» και ως μηχανισμός

συνοχής σε συνθήκες κρίσης.

Όμως, η ιστορική ειρωνεία της τρέχουσας συγκυρίας είναι ότι, ενώ το 2002 το σχήμα που προτεινόταν ήταν η «ήπια υπονόμευση και προπαγάνδα» μέσω οπτικοακουστικού υλικού, σήμερα βλέπουμε μια κλιμάκωση σε μια υπέρμετρα σκληρή και βίαια συνθήκη, μάλιστα σε διπλό επίπεδο μέσα σε λιγότερο από έναν χρόνο. Πρώτον, το καλοκαίρι του 2025, ο λεγόμενος «πόλεμος των 12 ημερών» αποτέλεσε ένα πρόπλασμα αεροπορικής κλιμάκωσης και εσωτερικών δολιοφθορών, μετά τον οποίο το ιρανικό κράτος κινήθηκε σε αυστηρότερη εσωτερική επιτήρηση και καταστολή, ακριβώς επειδή αντιλήφθηκε ότι η «πολιορκία» από έξω μεταφράζεται σε απειλή από το εσωτερικό. Η παραπάνω στρατηγική της αμείλικτης εσωτερικής καταστολής εφαρμόστηκε κατά την τελευταία εξέγερση του Ιανουαρίου με χιλιάδες νεκρούς πολίτες όσο και μέλη των κατασταλτικών δυνάμεων, όπου η Ισλαμική Δημοκρατία θεώρησε τους εξεγερμένους ως πολεμική-τρομοκρατική απειλή για την ίδια, καθώς ενεργοποιήθηκαν και συμμετείχαν ένοπλες ομάδες υποκινούμενες από δίκτυα εκτός της χώρας. Δεύτερον, το Σάββατο το πρωί στις 28 Φεβρουαρίου 2026, ξεκίνησε η νέα, εκτεταμένη εκστρατεία από το Ισραήλ και τις Η.Π.Α., παραβιάζοντας κάθε κανόνα του διεθνούς δικαίου, βομβαρδίζοντας το σύμπλεγμα που αναφέρεται διεθνώς ως Beit-e Rahbari (το συγκρότημα της ηγεσίας), το οποίο και περιγράφεται ως ένας από τους πρώτους στόχους των επιδρομών. Η συγκεκριμένη επίθεση είχε διττή σημασία, από τη μία ήταν επιχειρησιακή καθώς προκλήθηκε πλήγμα στον πυρήνα διοίκησης και συντονισμού και από την άλλη αποτέλεσε πλήγμα στον συμβολικό τόπο της κυριαρχίας της Ισλαμικής Δημοκρατίας. Γι' αυτό και ο ισχυρισμός ότι «αυτή τη φορά ο στόχος είναι ξεκάθαρα η αλλαγή καθεστώτος» δεν είναι απλώς μια διατύπωση αλλά αντανακλά τις προσδοκίες των επιτιθέμενων. Ρεπορτάζ σημειώνουν ότι ΗΠΑ και Ισραήλ ήλπιζαν πως τα πλήγματα του Σαββάτου θα μπορούσαν να πυροδοτήσουν εσωτερική εξέγερση, ενώ, τουλάχιστον μέχρι στιγμής, δεν υπάρχουν σαφή σημάδια μαζικών διαδηλώσεων σε ένα περιβάλλον φόβου, ελέγχου και αποδιοργάνωσης της καθημερινότητας. Εδώ βρίσκεται το κρίσιμο στρατηγικό παράδοξο, χωρίς χερσαίες επιχειρήσεις, μια αεροπορική εκστρατεία που «στοχεύει το καθεστώς» χρειάζεται αναγκαστικά έναν εσωτερικό μοχλό ανατροπής· αλλιώς παράγει τεράστια καταστροφή χωρίς καθαρό πολιτικό και κοινωνικό «τέλος».

Η «αλλαγή καθεστώτος» δεν είναι ένα νέο φαινόμενο, αλλά αποτελεί αναπόσπαστο εργαλείο της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής για πάνω από έναν αιώνα. Σε βιβλία όπως το «Overthrow: America's Century of Regime Change from Hawaii to Iraq» του Kinzer, το Ιράν μαζί με χώρες όπως η Κούβα, η Χιλή και το Ιράκ αποτελούν κεντρικά παραδείγματα όπου οι ΗΠΑ ανέτρεψαν ξένες κυβερνήσεις για την εξυπηρέτηση των πολιτικών και οικονομικών τους συμφερόντων, συχνά με καταστροφικές μακροπρόθεσμες συνέπειες για τις παραπάνω χώρες. Το πραξικόπημα του 1953 στο Ιράν, με την ονομασία Επιχείρηση Αίαντας, αποτέλεσε σημείο καμπής στη νεότερη ιστορία της χώρας. Το υπόβαθρο του πραξικοπήματος βρίσκεται στην απόφαση του ιρανικού κοινοβουλίου να εθνικοποιήσει την αγγλο-ιρανική εταιρεία πετρελαιοειδών το 1951, φέρνοντας τον λαοφιλή Μοχάμαντ Μοσαντέκ στη θέση του πρωθυπουργού. Η ιδέα του πραξικοπήματος ξεκίνησε από τους Βρετανούς αφότου ο Μοσαντέκ έκλεισε τη βρετανική πρεσβεία και απέλασε τους βρετανούς το 1952, οι οποίοι και ζήτησαν τη βοήθεια των Αμερικανών. Ενώ αρχικά η κυβέρνηση Τρούμαν ήταν

διστακτική απέναντι σε μια ανατροπή, η διάδοχη κυβέρνηση του Αϊζενχάουερ συμφώνησε να ανατρέψει τον Μοσαντέκ, φοβούμενη ότι η εξασθένηση της οικονομίας και η στενή του σχέση με το κομμουνιστικό κόμμα του Ιράν, γνωστό ως Τουντέχ, θα έριχνε τη χώρα στη σοβιετική σφαίρα επιρροής. Το αρχικό σχέδιο πραξικοπήματος της CIA και της MI6 απέτυχε κατά τις πρώτες μέρες, αναγκάζοντας τον Σάχη να διαφύγει στο εξωτερικό, όμως, στις 19 Αυγούστου του 1953, οι μονάδες του στρατού υπό την ηγεσία του Στρατηγού Ζαχεντί και με την υποστήριξη του οργισμένου πλήθους στους δρόμους, κατέλαβαν την εξουσία, ανέτρεψαν και φυλάκισαν τον Μοσαντέκ επιτρέποντας στον Σάχη να επιστρέψει ξανά.

Στην πολύ πιο πρόσφατη νεότερη ιστορία, μετά τις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου το 2001 και την ένταξη του Ιράν στον «Άξονα του Κακού» από τον Τζορτζ Μπους τον νεότερο, το δίλημμα της Δύσης απέναντι στο Ιράν τέθηκε πολύ ξεκάθαρα, ή θα πρέπει να στοχεύουν στην άμεση ανατροπή του καθεστώτος ή στην αλλαγή της εξωτερικής του συμπεριφοράς. Η αλλαγή καθεστώτος «εκ των έσω» είναι μια στρατηγική που έχει συχνά υιοθετηθεί, κυρίως μέσω εξαντλητικών οικονομικών κυρώσεων και στήριξης των εσωτερικών κινημάτων της αντιπολίτευσης. Ωστόσο, η βιβλιογραφία τονίζει ότι οι κυρώσεις σπάνια επιφέρουν την επιθυμητή πολιτική αλλαγή. Αντίθετα, μελέτες επισημαίνουν ότι, αν και οι κυρώσεις προκαλούν οικονομική δυσπραγία και εσωτερικές τριβές στους κόλπους των ελίτ του Ιράν, δεν έχουν αποδυναμώσει το ίδιο το καθεστώς. Πολλές φορές πλήττουν πολύ περισσότερο τους απλούς πολίτες παρά την ίδια την ηγεσία. Την πρώτη περίοδο της διακυβέρνησης Τραμπ και την επιβολή της πολιτικής της «Μέγιστης Πίεσης», η ιδέα της αλλαγής καθεστώτος έγινε και πάλι το πιο κυρίαρχο χαρακτηριστικό της αμερικανικής στρατηγικής απέναντι στο Ιράν, σηματοδοτώντας ρήξη με την πολιτική διπλωματίας της περιόδου Ομπάμα και τη συμφωνία του JCPOA του 2015. Αναλυτές προειδοποιούν ότι αυτή η γραμμή της αλλαγής καθεστώτος ενέχει τεράστιους κινδύνους δημιουργίας νέων πολεμικών μετώπων στη Μέση Ανατολή και προτείνουν αντ' αυτού τη διπλωματία, επισημαίνοντας πως η «αλλαγή καθεστώτος», είτε κρυφή, είτε φανερή σπάνια παράγει ένα σταθερό και φιλικό δημοκρατικό σύστημα.

Μέσα σε αυτό το κλίμα, το Σάββατο ξημερώματα κυκλοφόρησε σε ιρανικά κανάλια στο Telegram μια ιδιαίτερη εικόνα που παρουσίαζε τον ηγέτη της Ισλαμικής Δημοκρατίας να κρατά το Ζουλφικάρ, το συμβολικό ξίφος της δικαιοσύνης και του πολέμου, ένα σύμβολο φορτισμένο στη σιιτική μνήμη το οποίο παραπέμπει στην ιστορία του σιιτικού Ισλάμ και παραπέμπει στον ηθικό ορίζοντα της «ορθής μάχης». Λίγο μετά, από τους επίσημους λογαριασμούς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τα επίσημα κρατικά μέσα του Ιράν, ανακοινώθηκε ότι ο Αλί Χαμενέϊ «μαρτύρησε» στο γραφείο του. Σύμφωνα με τις τοποθετήσεις ιστορικών και ακαδημαϊκών αναλυτών, η δολοφονία του Ανώτατου θρησκευτικού ηγέτη του Ιράν, δεν αναμένεται να μεταβάλει ουσιαστικά, σε μακροπρόθεσμη προοπτική, τη δομή και τη λειτουργία της Ισλαμικής Δημοκρατίας. Η Ισλαμική Δημοκρατία δεν είναι ένα απλό «προσωποπαγές» καθεστώς, αλλά ένα σύστημα που περιγράφεται ως εκλογική απολυταρχία με πυκνό πλέγμα «παράλληλων» και «βοηθητικών» δομών γύρω από αιρετούς θεσμούς. Η αρχιτεκτονική αυτή έχει δύο συνέπειες για τη στιγμή της διαδοχής. Πρώτον, υπάρχουν συνταγματικά προβλεπόμενες διαδικασίες ώστε να μη δημιουργηθεί κενό εξουσίας και δεύτερον, υπάρχουν

προληπτικοί μηχανισμοί ελέγχου του ποιος συμμετέχει στις διαδικασίες που θα κληθούν να αποφασίσουν για τον διάδοχο, και έτσι περιορίζεται η πιθανότητα «ανοικτής» πολιτικής ρήξης, όπως συνέβη και το 1989.

Το ιστορικό προηγούμενο του 1989 είναι ενδεικτικό, όταν απεβίωσε ο Αγιατολάχ Χομεϊνί, υπήρξαν προσδοκίες ότι το καθεστώς θα κατέρρεε, λόγω της έντονης εξάρτησης στο πρόσωπό του. Το πιο δυνατό εμπειρικό επιχείρημα, το οποίο αναλύεται στην ακαδημαϊκή βιβλιογραφία για το «τι θα κάνει το σύστημα όταν πεθάνει ο Χαμενεί» είναι το «τι συνέβη όταν πέθανε ο Χομεϊνί». Ο Arjomand (2009) περιγράφει ότι η Συνέλευση των Ειδικών συνεδρίασε στις 4 Ιουνίου 1989, το πρωί μετά τον θάνατο του Χομεϊνί, και εξέλεξε τον Χαμενεί με σαφή πλειοψηφία, ενώ καταγράφει και το στοιχείο ότι υπήρξε συζήτηση για λύση συλλογικής ηγεσίας, αλλά τελικά επιλέχθηκε η μονοπρόσωπη. Το θεμελιώδες εδώ, είναι η λογική της ταχύτητας και του κλεισίματος του κενού καθώς όπως και τότε, έτσι και τώρα, το ζήτημα της μετάβασης δεν αφέθηκε να ωριμάσει ως κρίση, αλλά αντιμετωπίστηκε ως διαδικασία άμεσης θεσμικής διευθέτησης. Ωστόσο, οι σίτες ιερωμένοι είχαν ήδη από το 1979 συγκροτήσει σταδιακά ένα ιδιαίτερα οργανωμένο και συγκεντρωτικό συνταγματικό, πολιτικό και γραφειοκρατικό σύστημα, ικανό να διαχειριστεί τη διαδοχή και να διασφαλίσει τη συνέχεια της Επανάστασης και της Ισλαμικής Δημοκρατίας. Με βάση τα πιο πρόσφατα δεδομένα, ο αιφνίδιος θάνατος του Προέδρου Εμπραχίμ Ραϊσί σε συντριβή ελικοπτέρου τον Μάιο του 2024 άλλαξε ριζικά το τοπίο της διαδοχής. Πριν από τον θάνατό του, ο Ραϊσί θεωρούνταν, μαζί με τον Μοτζταμπά Χαμενεί, ένας από τους δύο βασικότερους υποψηφίους για να διαδεχθεί τον Αλί Χαμενεί στη θέση του Ανώτατου Ηγέτη. Ανεξάρτητα από το ποιος τελικά θα αναλάβει τη θέση, οι αναλυτές εκτιμούν ότι οι Φρουροί της Επανάστασης (IRGC), με τους οποίους ο Μοτζταμπά διατηρεί εξαιρετικά στενές σχέσεις, θα εκμεταλλευτούν τη διαδικασία διαδοχής για να αποκτήσουν ακόμη μεγαλύτερη ισχύ και έλεγχο στο κράτος.

Ο Χαμενεί ήταν 86 ετών και, σύμφωνα με αναφορές, έπασχε από καρκίνο, ενώ στο παρελθόν είχε υποβληθεί και σε χειρουργικές επεμβάσεις. Υπό αυτή την οπτική, δεν αποκλείεται να προτιμούσε έναν θάνατο που θα μπορούσε να προσληφθεί ως «μαρτυρικός» υπό ισραηλινό ή αμερικανικό βομβαρδισμό, αντί μιας φυσικής κατάληξης, εδραιώνοντας έτσι τη θέση του στην ιστορική μνήμη ενός μεγάλου τμήματος των σιιτών εντός και εκτός του Ιράν, ως αυτή του μάρτυρα και του μαχητή απέναντι στον δυτικό ιμπεριαλισμό. Σε επίπεδο της πολιτικής σημασιοδότησης, όμως, αυτό που έχει σημασία είναι πως η λειτουργία του «μαρτυρίου» για την Ισλαμική Δημοκρατία δεν αντιμετωπίζει τον θάνατο απλώς ως απώλεια, αλλά ως δυνατότητα ιεροποίησης και άρα ως δυνατότητα αναπαραγωγής νομιμοποίησης, ιδίως σε συνθήκες πολέμου. Η βιβλιογραφία για το σιιτικό μαρτύριο και τις οπτικές του αναπαραστάσεις δείχνει ακριβώς αυτή τη διαδικασία, πως ο μάρτυρας δεν «τελειώνει» ως σώμα, αλλά συνεχίζει ως σύμβολο, ως εικόνα, ως τελετουργία, ως δημόσιο σημείο αναφοράς που μπορεί να συσπειρώσει, να πειθαρχήσει και να «δέσει» την κοινότητα γύρω από το σχήμα Καρμπαλά-αντίσταση-δικαιοσύνη των καταπιεσμένων.

Τέλος, να μην ξεχνάμε πως σε πολλά κομβικά επεισόδια της μετά 1979 περιόδου, η «εμπλοκή» της

Δύσης με κυρώσεις, απειλές, στρατιωτική περικύκλωση και παρουσία, διεθνή πολιτική πίεση, δεν λειτούργησε απλώς ως εξωτερικός καταναγκασμός, αλλά ανακυκλώθηκε εσωτερικά από το ιρανικό κράτος σε καθεστώς «πολιορκίας», και μεταφράστηκε σε αφήγημα εθνικής άμυνας καθώς και σε μηχανισμό πειθάρχησης από τη μια, αλλά και συσπείρωσης μεγάλου μέρους του ιρανικού λαού από την άλλη. Στον ιρανικό πολιτικό λόγο, η κατηγορία του «επιβληθέντος πολέμου» (*jang-e tahmili*) λειτουργεί ως το ερμηνευτικό και νομιμοποιητικό πλαίσιο το οποίο μετατοπίζει την αιτιότητα της σύγκρουσης από την Τεχεράνη στον εξωτερικό επιτιθέμενο, άρα ο όρος και η συνθήκη παρουσιάζει τη στρατιωτική βία ως μια αναγκαστική άμυνα και όχι ως επιλογή. Το κατεξοχήν ιστορικό πρότυπο αυτής της γλώσσας είναι ο πόλεμος Ιράν-Ιράκ από το 1980 έως το 1988, όπου στην ιρανική κρατική μνήμη ονοματοδοτείται συστηματικά ως «Ιερή Άμυνα» (*defā'-e moqaddas*). Η λειτουργία των παραπάνω εννοιών δεν είναι απλώς περιγραφική αλλά άκρως πολιτική, καθώς οργανώνει την εμπειρία της σύγκρουσης, από τα πάνω και ταυτόχρονα από τα κάτω, ως μια συλλογική δοκιμασία η οποία επιβάλλεται στο ιρανικό έθνος. Οι Ιρανοί ηγέτες προσδιορίζουν τρεις συγκρούσεις με αυτούς τους όρους, τον προαναφερθέντα πόλεμο Ιράν-Ιράκ, τον πολύ πρόσφατο πόλεμο των Δώδεκα Ημερών που ξεκίνησε το Ισραήλ τον Ιούνιο του 2025 και αργότερα στον οποίο προσχώρησαν οι Ηνωμένες Πολιτείες, και τον τρέχοντα πόλεμο που ξεκίνησε στις 28 Φεβρουαρίου 2026, όταν το Ισραήλ και οι ΗΠΑ εξαπέλυσαν επιθέσεις στο Ιράν.